

Maktabgacha ta'limni innovatsion texnologiyalar bilan qurollantirishning pedagogik ahamiyati

Iroda Muxammatovna Rajabova
Buxoro viloyati, Vobkent tumani, 20-DMTT

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ta'limiy jarayonlarida innovatsion texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari, bolalarning ijodiy qobiliyatlarini va ularning xotirasi va mantiqiy tafakkurini yanada rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, metodlarning o'rni, Legokonstruksiyalarni qurilishi rivojlantirish vositasi sifatida maktabgacha yoshdagi bolalar hayotidagi ahamiyati va o'ziga xosligi haqida umumiy ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: Legokonstruksiya, STEAM, TRIZ, texnologiya, innovatsion metodlar, salohiyat, tafakkur, qobiliyat, xotira, idrok, tasavvur, axborot kommunikatsiya

Pedagogical importance of arming preschool education with innovative technologies

Iroda Mukhammatovna Rajabova
Bukhara region, Vobkent district, 20-SPO

Abstract: In this article, the advantages of using innovative technologies of preschool educational organizations in educational processes, the role of modern pedagogical technologies and methods in the further development of children's creative abilities and their memory and logical thinking, the importance of the construction of Lego constructions as a means of development in the life of preschool children and o General information about its uniqueness is given.

Keywords: Lego construction, STEAM, TRIZ, technology, innovative methods, potential, thinking, ability, memory, perception, imagination, information communication

Bugungi kunda maktabgacha ta'limni innovatsion texnologiyalarsiz tasavvur qilish juda qiyin. Hozirgi kunda kompyuter, planshet kabi ilg'or texnologiyalar maktabgacha yoshdagi bolalarni ajablantirmaydi. Axborot asri o'ziga xos o'yin qoidalarini belgilaydi, buni e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ta'limiy jarayonlarida axborot texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari yaqqol ko'zga tashlanmoqda. Masalan,

bolalarga yangi bilimlar berishda, o'qishda, elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishda, bolalarning ijodiy qobiliyatlarini va ularning xotirasi va mantiqiy tafakkurini yanada rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, metodlarning o'rni beqiyos sanaladi.

Innovatsion texnologiyalar-zamonaviy ijtimoiy-madaniy sharoitlarda bolaning shaxsiy rivojlanishidagi dinamik o'zgarishlar tufayli ijobiy natijaga erishishga qaratilgan o'qitish usullari, ta'lim vositalari tizimi. Pedagogik innovatsiyalar ta'lim va tarbiya jarayonlarini o'zgartirishi yoki takomillashtirishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar pedagogik faoliyat jarayonida o'z samaradorligini isbotlagan ilg'or ijodiy texnologiyalar va ta'limning stereotipik elementlarini birlashtiradi.

Innovatsion texnologiyalar maqsadli va o'rinli qo'llaniladigan bo'lsagina, bolalar yangi ma'lumotlarni osongina eslab qolishadi va keyingi ijtimoiy muhitda samarali qo'llay oladilar.

Bolalarning potentsial qobiliyatlarini rivojlantirishning boshlang'ich bosqichi sifatida maktabgacha ta'lim tizimiga ta'sir qiladi. Maktabgacha ta'limni qayta tashkil etish, yangi sifat bosqichiga o'tishini innovatsion texnologiyalarni rivojlantirmasdan amalga oshirib bo'lmaydi.

Bugungi kunga maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yuzdan ortiq ta'lim texnologiyalari qo'llanilmoqda. Ular orasida quyidagilarga alohida e'tibor qaratish lozim:

- STEAM texnologiyasi;
- TRIZ texnologiyasi;
- loyiha faoliyatida foydalaniladigan texnologiyalar;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalari;
- shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar;
- o'yin texnologiyalari.

Zamonaviy bolalar faol axborotlashtirish, kompyuterlashtirish va robototexnika davrida yashamoqda. Texnik yutuqlar inson hayotining barcha jabhalariga tobora ko'proq kirib bormoqda va bolalarda zamonaviy texnologiyalarga qiziqish uyg'otmoqda. Texnik ob'yektlar bizni hamma joyda maishiy texnika va qurilmalar, o'yinchoqlar, transport, qurilish va boshqa mashinalar ko'rinishida o'rab oladi. Bolalar erta yoshdan boshlab motorli o'yinchoqlarga qiziqishadi. Maktabgacha yoshda ular qanday ishlashini tushunishga harakat qilishadi.

Sir emaski, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar legolarni sevib o'ynashadi. Legokonstruksiyalarni qurilishi maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirish vositasi sifatida qaraladi. Qurilish, birinchi navbatda, bolalarni aqliy tarbiyalashning muhim vositasidir. Aqliy tarbiya tizimida hissiy qobiliyatlarni shakllantirish katta rol o'ynaydi. Eng muvaffaqiyatli hissiy qobiliyatlar samarali faoliyatda, xususan, dizaynda rivojlanadi. Bu yerda hissiy jarayonlar faoliyatdan

ajralgan holda emas, balki uning o'zida amalga oshiriladi, keng ma'noda sensorli tarbiyaning boy imkoniyatlarini ochib beradi. Qurilish jarayonida bola nafaqat ob'ektning tashqi xususiyatlarini ya'ni shakli, o'lchami, tuzilishini farqlashni o'rganadi, u kognitiv va amaliy harakatlarni rivojlantiradi. Qurilishda bola ob'yekt sifatini vizual idrok etishdan tashqari, namunani amaliy jihatdan detallarga ajratadi va keyin ularni modelga yig'adi. Shunday qilib, u harakatda ham tahlilni, ham sintezni amalga oshiradi.

Muayyan maqsadga erishishga qaratilgan faoliyatda nafaqat ushbu faoliyatning o'zi, balki bolaning atrofidagi dunyodagi narsalarni vizual idrok etishi ham takomillashtiriladi. Shunday qilib, idrok jarayonida fikrlash jarayonlarini o'z ichiga olgan, taqqoslash, vizual tahlil qilish qobiliyati shakllanadi. Sensor ta'lim fazoviy tasavvurlarni rivojlantirish vazifasini qo'yadi. Va bunda dizayn muhim rol o'ynaydi. Binoni qurishda bola o'z g'oyalarini aniqlaydi va yakunlaydi.

Shuningdek, qurilish bolalar nutqini yaxshilashga yordam beradi, chunki ish jarayonida bolalar o'z fikrlarini o'rtoqlashadilar, birbiri bilan muloqot qilish orqali ularni rag'batlantirishni o'rganadilar. Qurilish jarayonida bolalar so'zdagi yo'nalish nomlarini ya'ni yuqoriga, pastga, uzoq, orqada, chapga, o'ngga va boshqalarni o'rganadilar, shuningdek, "yuqori-past", "keng-tor", "uzun-qisqa" kabi tushunchalarni o'zlashtiradilar. Qurilish nafaqat aqliy tarbiya, balki bolaning shaxsiyatining axloqiy fazilatlarini shakllantirish vositasidir.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni binolarni qurishga o'rgatish, qushlar va hayvonlar uchun uylar bolalarni ma'lum bir axloqiy tuyg'u yo'nalishida ya'ni odamlarga, qushlarga, hayvonlarga g'amxo'rlik qilishni tarbiyalaydi. Do'stona bolalar jamoasini tashkil qilish uchun guruhda va o'yinda qurilish katta ahamiyatga ega. Guruhda bolalar birgalikda umumiy ishlarni bajarishni o'rganadilar.

LEGO-ning g'ayrioddiy mashhurligi oddiygina tushuntirilgan - bu qiziqarli turli yoshdagi, fikrlash tarzi, moyilligi, temperamenti va qiziqishlari bo'lganlar uchun mos keladi.

Shunday qilib, bolalar uchun konstruktiv o'yinlarni loyihalash va boshqarishni o'rgatish uchun ma'lum bir e'tibor bilan ularning birgalikdagi faoliyati jamoada ishlashning dastlabki ko'nikmalarini tarbiyalash uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Legokonstruksiyalar bolalarning asosan aqliy faoliyatini rivojlantirishda xizmat qiladi. Aqliy tarbiya axloqiy barkamollik bilan chambarchas bog'liq holda sodir bo'lib, shu yagona jarayonda bolaning har tomonlama, barkamol rivojlanishi muammosi hal qilinadi. Bolada mustaqillik, tashabbuskorlik, tashkilotchilik va topshiriqni bajarishda ma'suliyat kabi qimmatli fazilatlarini shakllantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. E.A. Migranova, Sh.X. Poziiova Kasbiy pedagogik faoiyatga kirish / O‘quv qo‘llanma. - Toshkent: “Tafakkur bo‘stoni”, 2018 y. - 200 bet
2. I.V. Grosheva, L.G.Yevstafeva, D.T.Maxmudova, Sh.B.Nabixanova, S.V.Pak, G.E.Djanpeisova “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi T: 2022.
3. F.Qodirova, Sh.Toshpo‘latova, M.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”.-T., “Ma’naviyat”. 2019 y.- 688 bet
4. Sh.A. Sodiqova “Maktabgacha pedagogika”. “Tafakkur sarchashmalari” T:. 2013 y.- 288 bet.
5. N.M. Qayumova “Maktabgacha pedagogika”, “TDPU” nashriyoti T:. 2013 y-184 bet.
6. A.A. Xoliqov. Pedagogik mahorat. Darslik. Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. – T.: Iqtisod-moliya, 2011 y. -420 bet.
7. G.Niyozov, M.E.Axmedova. Pedagogika tarixidan seminar mashg‘ulotlari. O‘quv qo‘llanma. - T.: “Noshir” 2011 y. -140 bet.
8. M.E. Axmedova. Pedagogika nazariyasi va tarixi. (Pedagogika tarixi). O‘quv qo‘llanma. O‘zR oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. - T.: Tafakkur bo‘stoni, 2011y. -128 bet.
9. B.X. Xodjayev. Umumiy pedagogika. Darslik. – T.: “Sano-standart”, 2017 y. - 434 bet.
10. Образовательный модуль “Дидактическая система Фридриха Фрёбеля”. Маркова В. А., Аверин С. А. - М., 2018.